

मा. बाळासाहेब ठाकरे स्मृती मातोश्री
ग्रामपंचायत बांधणी या योजनेचा निधी
ग्रामपंचायतींना वितरणासाठी LRS
(Liability Register System) प्रणाली
राबविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: ग्रापंई-२०१९/प्र.क्र. २७/बांधकाम-४
बांधकाम भवन, २५, मझबान पथ
फोर्ट, मुंबई-४००००९
तारीख: १३ फेब्रुवारी, २०१९

- संदर्भ :-** १) ग्रा.वि.वि. शासन निर्णय क्र. ग्रापंई-२०१७/प्र.क्र.२४६/बांध-४ दि. २३.०१.२०१८
२) ग्रा.वि.वि. शासन निर्णय क्र. ग्रापंई-२०१८/प्र.क्र.५३/बांध-४ दि. ०२.११.२०१८
३) ग्रा.वि.वि. शासन परिपत्रक क्र. विकास-२०१७/प्र.क्र.२७२/योजना-६ दि.३१.०३.२०१८

प्रस्तावना :-

राज्य शासनामार्फत जिल्हा परिषदांना विविध योजनांसाठी निधी वितरीत केला जातो. शासन स्तरावरून दिलेल्या प्रशासकीय मान्यतेनुसार कामांच्या निविदा तयार केल्या जातात. त्यानुसार कंत्राटदारांना कार्यारंभ आदेश दिला जातो. कंत्राटदारांनी केलेल्या कामाच्या प्रगतीनुसार टप्प्याटप्प्याने कार्यकारी अभियंता यांच्याकडून देयक तयार केले जाते. यानंतर मुख्य वित्त व लेखा अधिकारी यांनी सदर देयकाची तपासणी केल्यानंतर ते अदा केले जाते. या प्रक्रीयेमध्ये बऱ्याच वेळा निधी जिल्हा परिषदांकडे पडून राहतो. काही वेळा देयक अदा करण्यास विलंब होतो. तसेच, मंजूर कामांना तांत्रिक मान्यता प्राप्त करणे, निविदांना मिळणारा प्रतिसाद व इतर तांत्रिक बाबींमुळे काम पूर्ण होण्यास अधिक कालावधी लागत असल्याने निधी अखर्चित राहतो. तोपर्यंत हा निधी जिल्हा परिषदेच्या बँक खात्यामध्ये पडून राहतो. परिणामी राज्याच्या एकत्रित निधीतून जिल्हा परिषदांकडे अशा प्रकारे हस्तांतरित किंवा अभिकरण तत्वावर दिलेल्या योजनांचा निधी हा बँक खात्यामध्ये पडून राहतो. कित्येकदा दोन आर्थिक वर्षातही निधी खर्च न झाल्याने पुन्हा एक आर्थिक वर्षात अखर्चित निधी खर्च करण्याची परवानगी मागविण्यात येते. काही जिल्हा परिषदांमध्ये पैसे खर्च न करता प्रलंबित असतात व त्याचवेळी त्याच लेखाशीर्षाखालील योजनेचे बिल इतर जिल्हा परिषदांमध्ये निधीअभावी अदा केले जात नाही. प्रत्येक वेळी पूर्वी वितरीत केलेला

निधी खर्चित झाल्याची खात्री पटवण्यासाठी उपयोगिता प्रमाणपत्राची मागणी करावी लागते. तसेच एखाद्या प्रकल्पाची सद्यस्थिती काय आहे किंवा एखाद्या टप्प्यावर एखाद्या योजनेचे शासनावर किती दायित्व (Liability) आहे, याची खातरजमा करण्यासाठी वेळोवेळी प्रत्येक जिल्हा परिषदेकडून माहिती संकलित करावी लागते.

या सर्व प्रशासकीय अडचणी, त्रुटी व अकार्यक्षमता दूर करण्यासाठी व केंद्र व राज्य शासनाच्या धोरणानुसार शासकीय कार्यालयातील सर्व आर्थिक व्यवहार रोखरहीत, धनादेशरहीत व डिजीटल पद्धतीने करण्याविषयी आदेश असल्यामुळे ग्राम विकास विभागाने LRS (Liability Register System) ही संगणक प्रणाली ICICI बँकेच्या सहयोगाने विकसित करून राबविण्याबाबत संदर्भ -३ दिनांक ३१.०३.२०१८ च्या परिपत्रकान्वये निर्देश देण्यात आले आहेत. आता LRS (Liability Register System) या संगणक प्रणालीद्वारे “मा. बाळासाहेब ठाकरे स्मृती मातोश्री ग्रामपंचायत बांधणी” या योजनेमधून ग्रामपंचायतीच्या बांधकामासाठी निधी वितरीत करण्यासाठी पुढील प्रमाणे निर्देश देण्यात येत आहेत.

शासन परिपत्रक:-

१. मा. बाळासाहेब ठाकरे स्मृती मातोश्री ग्रामपंचायत बांधणी योजनेसाठी ग्राम विकास विभागामार्फत ICICI मध्ये एक स्वतंत्र खाते उघडण्यात येईल. आवश्यकतेनुसार शासन स्तरावरून अधिदान व लेखा कार्यालयातून निधी आहरित करून या खात्यामध्ये ठेवण्यात येईल. ही प्रणाली थेट प्रदानाकरिता ICICI बँकेमार्फत राबविण्यात येईल. या करीता ICICI बँकेमध्ये Zero Balance या तत्वावर अकाउंट उघडण्यात येईल. ICICI बँकेस प्रदानाकरीता आदेश दिल्यानंतर बँकेने T+३ या कालावधीत ग्रामपंचायतीच्या थेट खात्यात प्रदान करणे आवश्यक आहे.

२. सदर LRS (Liability Register System) ही संगणकाधारीत वेबबेस्ड प्रणाली राहील. यामध्ये ग्रामपंचायत इमारत बांधकामास मान्यता देवून, त्यांच्या पात्रतेनुसार शासनाकडून देण्यात येणारे अनुदान नोंदविले जाईल. शासनाची मान्यता प्रदान झाल्यानंतर शासन निर्णय क्र.१ व २ मध्ये नमुद केल्यानुसार, जिल्हा परिषद प्रक्रीया पार पाडेल व निवडण्यात आलेल्या ग्रामपंचायतीसाठी त्यांच्या पात्रतेनुसार, त्यांचा स्वनिधी सोडून उर्वरित निधीची मागणी, संबंधित उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा.पं.) या प्रणालीवर भरेल. यामध्ये, ग्रामपंचायतीचे बँक खाते क्रमांक, IFS CODE इत्यादीचा समावेश राहील. ही माहिती भरल्यानंतर प्रणाली एक संगणक निर्मित संकेतांक (Computer generated code) LRS कोड निर्माण करेल.

३. यानंतर, ग्रामपंचायतीस निधीच्या उपलब्धतेनुसार शासन स्तरावरून ग्रामपंचायतीस निधी वितरीत करण्यात येईल. अशा सर्व ग्रामपंचायतींना वितरीत केलेली रक्कम, प्रणालीद्वारे ग्राम विकास विभाग स्तरावरील नियंत्रक अधिकारी यांना दिसेल. त्यानुसार, एकत्रित रक्कम ICICI बँकेच्या Zero Balance खात्यात वर्ग केली जाईल. ICICI बँकेमार्फत, संबंधीत ग्रामपंचायतीस निधी वितरीत केला जाईल.

४. ज्या कामाच्या प्रयोजनार्थ निधी उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे तो त्याच कामावर तात्काळ खर्च करून सदर बांधकाम पूर्ण होताच, सदर सहाय्यक अनुदानाच्या विनियोजना संबंधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्रे व बांधकाम पूर्वत्वाचा दाखला महालेखापाल व संबंधीत विभागीय आयुक्त यांना पाठवून त्याची प्रत या विभागाकडे तात्काळ पाठविण्याची जबाबदारी संबंधीत मुख्य वित्त व लेखा अधिकारी, जिल्हा परिषद यांची राहिल.

५. सदर योजनेमध्ये पात्र असणाऱ्या ग्रामपंचायतींना इमारत बांधकामासाठी निधीची मागणी करण्याबाबत संबंधितांनी दक्षता घ्यावी. त्याची सर्वस्वी जबाबदारी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा.पं.) यांची राहिल.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०१९०२१३१११६४८४२२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(असीम गुप्ता)

प्रधान सचिव, ग्रामविकास व पंचायत राज,

महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधानपरिषद यांचे स्वीय सहायक,
२. मा.मंत्री (ग्रा.वि.) यांचे खाजगी सचिव,
३. मा.राज्यमंत्री (ग्रा.वि.) यांचे खाजगी सचिव,

४. मा. प्रधान सचिव, ग्रामविकास विभाग यांचे स्वीय सहायक
५. महालेखापाल(लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१ मुंबई/महाराष्ट्र-२ नागपूर
६. महालेखापाल(लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र-१ मुंबई/महाराष्ट्र-२ नागपूर
७. विभागीय आयुक्त,आयुक्त कार्यालय,सर्व विभाग,
८. जिल्हाधिकारी,जिल्हाधिकारी कार्यालय,सर्व जिल्हे
९. मुख्य कार्यकारी अधिकारी,जिल्हा परिषद,सर्व जिल्हे
- १०.अति. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सर्व जिल्हे
- ११.जिल्हा कोषागार अधिकारी,सर्व जिल्हे
- १२.कार्यकारी अभियंता(बांध) जिल्हा परिषद सर्व जिल्हे
- १३.मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी,जिल्हा परिषद,सर्व जिल्हे
- १४.उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा.पं.), जिल्हा परिषद, सर्व जिल्हे
- १५.गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, सर्व
- १६.वित्त विभाग(व्यय १५,अर्थ सं-१६,अर्थ सं-१७),मंत्रालय,मुंबई-३२
- १७.नियोजन विभाग,(का-१४४४) मंत्रालय,मुंबई-३२
१८. कार्यासन क्र.वित्त-७, वित्त-१, वित्त-८, ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन मुंबई
१९. निवड नस्ती (बांधकाम-४), ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन मुंबई